

How to study Chumash- One book at a time - Shmot class #2

The Exodus, why the book is better than the movie

Why Moshe is in the dark until "choshech"

Source sheet for TIM shiur by Menachem Leibtag/

I. Review:

In our study last week we discussed how it is NOT Moshe's job to orchestrate the Exodus, rather only to follow God's commands - to enable God to execute His 'master plan'

We continue that discussion in today's class, as we identify the very special unit from chapters 7 thru 11, to explain how and why they form a unit, and how it explains several chronological problems that arise when studying the flow of events.

II. The geneologies in Shmot chapter 6 - what's going on?

Let's follow the flow of events to identify the problem

Stage One - Moshe & Aharon meet the elders - they're accepted

כט וַיֵּלֶךְ מֹשֶׁה, וְאַהֲרֹן;
וַיֹּאסְפוּ, אֶת-כָּל-זִקְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל.

29 And Moses and Aaron went and gathered together all the elders of the children of Israel.

ל וַיְדַבֵּר אֶהְרֹן--אֶת כָּל-הַדְּבָרִים, אֲשֶׁר-דִּבֶּר יְהוָה
אֵל-מֹשֶׁה; וַיַּעַשׂ הָאֵתָת, לְעֵינֵי הָעָם.

30 And Aaron spoke all the words which the LORD had spoken unto Moses, and did the signs in the sight of the people.

לא וַיֵּאֱמָנוּ, הָעָם; וַיִּשְׁמְעוּ כִּי-פָקַד יְהוָה אֶת-בְּנֵי
יִשְׂרָאֵל, וְכִי רָאָה אֶת-עַנְיָם, וַיִּקְדּוּ, וַיִּשְׁתַּחֲוּוּ.

31 And the people believed; and when they heard that the LORD had remembered the children of Israel, and that He had seen their affliction, then they bowed their heads and worshipped.

Stage Two The first encounter with Pharaoh / chapter 5

א וְאַחַר, בָּאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, וַיֹּאמְרוּ, אֵל-פַּרְעֹה: כֹּה-אָמַר יְהוָה,
אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל, שְׁלַח אֶת-עַמִּי, וַיַּחֲגּוּ לִי בַמִּדְבָּר.

1 And afterward Moses and Aaron came, and said unto Pharaoh: 'Thus saith the LORD, the God of Israel: Let My people go, that they may hold a feast unto Me in the wilderness.'

ב וַיֹּאמֶר פַּרְעֹה--מִי יְהוָה אֲשֶׁר אֶשְׁמַע בְּקוֹלוֹ, לְשַׁלַּח
אֶת-יִשְׂרָאֵל: לֹא יָדַעְתִּי אֶת-יְהוָה,

2 And Pharaoh said: 'Who is the LORD, that I should hearken unto His voice to let Israel go? I know not the LORD, and moreover I will not let Israel go.'

וְגַם אֶת-יִשְׂרָאֵל לֹא אֶשְׁלַח.

ג וַיֹּאמְרוּ, אֱלֹהֵי הָעִבְרִים נִקְרָא עָלֵינוּ; נִלְכָּה נָא
דְרֹךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים בַּמִּדְבָּר, וְנִזְבַּחַה לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ-
פֶּן-יִפְגְּעֵנוּ, בַּדָּבָר אוֹ בַחֶרֶב.

3 And they said: 'The God of the Hebrews hath met with us. Let us go, we pray thee, three days' journey into the wilderness, and sacrifice unto the LORD our God; lest He fall upon us with pestilence, or with the sword.'

ד וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם, מָלֶךְ מִצְרַיִם, לָמָּה מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן,
תִּפְרִיעוּ אֶת-הָעָם מִמַּעֲשָׂיו; לָכוּ, לְסַבְּלֹתֵיכֶם.

4 And the king of Egypt said unto them: 'Wherefore do ye, Moses and Aaron, cause the people to break loose from their work? get you unto your burdens.'

Followed by the story of double workload

Note how Moshe has failed (at least he thinks so)

ט וַיֵּרְאוּ שֹׁטְרֵי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, אֹתָם--בָּרַע לֵאמֹר:
לֹא-תִגְרַעוּ מִלְּבַנֵּיכֶם, דָּבָר-יוֹם בְּיוֹמוֹ.

19 And the officers of the children of Israel did see that they were set on mischief, when they said: 'Ye shall not diminish ought from your bricks, your daily task.'

כ וַיִּפְגְּעוּ אֶת-מֹשֶׁה וְאֶת-אַהֲרֹן, נֹצְבִים לְקִרְיַתְכֶם,
בְּצֵאתְכֶם, מִמֵּאת פְּרֹעָה.

20 And they met Moses and Aaron, who stood in the way, as they came forth from Pharaoh;

כא וַיֹּאמְרוּ אֲלֵהֶם, יְיָ אֱלֹהֵיכֶם וַיִּשְׁפֹּט:
אֲשֶׁר הִבְאֵשְׁתֶּם אֶת-רֵיחֲנוּ, בְּעֵינֵי פְרֹעָה וּבְעֵינֵי
עַבְדָּיו, לְתֵת-חֶרֶב בְּיָדָם, לְהַרְגֵנוּ.

21 and they said unto them: 'The LORD look upon you, and judge; because ye have made our savour to be abhorred in the eyes of Pharaoh, and in the eyes of his servants, to put a sword in their hand to slay us.'

כב וַיָּשָׁב מֹשֶׁה אֶל-יְהוָה, וַיֹּאמֶר: אָדֹנָי, לָמָּה
הִרְעַתָּה לָעָם הַזֶּה--לָמָּה זֶה, שְׁלַחְתָּנִי.

22 And Moses returned unto the LORD, and said: 'Lord, wherefore hast Thou dealt ill with this people? why is it that Thou hast sent me?

כג וּמֵאִזּוּ בָאתִי אֶל-פְּרֹעָה, לְדַבֵּר בְּשִׁמְךָ, הִרַע,
לָעָם הַזֶּה; וְהֵצֵל לֹא-הֵצֵלְתָּ, אֶת-עַמְּךָ.

23 For since I came to Pharaoh to speak in Thy name, he hath dealt ill with this people; neither hast Thou delivered Thy people at all.'

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה עֲתָה תִרְאֶה אֲשֶׁר אֶעֱשֶׂה לְפְרֹעָה
כִּי בְיַד חֲזָקָה יִשְׁלַחַם וּבְיַד חֲזָקָה יִגְרָשֶׁם מֵאֶרְצוֹ.

Discuss: What should we expect to happen next

Moshe has failed BOTH missions - to Pharaoh & Am Yisrael

First - the people will need re-assurance - 6:2-9 !

Stage three - another attempt to re-assure the nation

ו לֵכֵן אָמַר לְבְנֵי-יִשְׂרָאֵל אֲנִי יְהוָה

- וְהוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֹלֹת מִצְרַיִם
- וְהִצַּלְתִּי אֶתְכֶם מֵעַבְדֹתֵם
- וְגִאֲלֹתִי אֶתְכֶם בְּזִרְעֹת נְטוּיָה וּבְשִׁפְטִים גְּדֹלִים :
- וְלִקְחֹתִי אֶתְכֶם לִי לְעָם וְהִיִּיתִי לְכֶם לֵאלֹהִים וַיִּדְעֹתֶם כִּי אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם הַמּוֹצִיא אֶתְכֶם מִתַּחַת סְבֹלֹת מִצְרַיִם :
- וְהִבֵּאתִי אֶתְכֶם אֶל-הָאָרֶץ: אֲשֶׁר נִשְׁאַתִּי אֶת-יָדִי לְתֹת אֹתָהּ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב

• וְנִתַּתִּי אֹתָהּ לְכֶם מוֹרְשָׁה אֲנִי יְהוָה :

ט וַיְדַבֵּר מֹשֶׁה בֵּן - אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל

וְלֹא שָׁמְעוּ אֶל-מֹשֶׁה מִקְצֵר רוּחַ וּמֵעֲבֹדָה קָשָׁה :

Stage Four - God tells Moshe to try again ! 6:10-13

י 10 And the LORD spoke unto Moses, saying:

יא 11 'Go in, speak unto Pharaoh king of Egypt, that he let the children of Israel go out of his land.'

יב 12 And Moses spoke before the LORD, saying: 'Behold, the children of Israel have not hearkened unto me; how then shall Pharaoh hear me, who am of uncircumcised lips?' {P}

יג 13 And the LORD spoke unto Moses and unto Aaron, and gave them a charge unto the children of Israel, and unto Pharaoh king of Egypt, to bring the children of Israel out of the land of Egypt. {S}

יד 14 These are the heads of their fathers' houses: the sons of Reuben the first-born of Israel: Hanoch, and Pallu, Hezron, and Carmi. These are the families of Reuben.

א ויאמר יהוה, אל-משה, עתה תראה, אשר אעשה לפרעה:
כי ביד חזקה, ישלחם, וביד חזקה, יגרשם מארצו. {ס}

ב וידבר אלהים, אל-משה; ויאמר אליו, אני יהוה. ג וארא, אל-אברהם אל-יצחק ואל-יעקב--באל שדי; ושמי יהוה, לא נודעתי להם. ד וגם הקמתי את-בריתי אתם, לתת להם את-ארץ כנען--את ארץ מגריהם, אשר-גרו בה. ה וגם אני שמעתי, את-נאקת בני ישראל, אשר מצרים, מעבדים אתם; ואזכר, את-בריתי. ו לכן אמר לבני-ישראל, אני יהוה, והוצאתי אתכם מתחת סבלת מצרים, והצילתי אתכם מעבדתם; וגאלתי אתכם בזרוע גטייה, ובשפטים גדלים. ז ולקחתי אתכם לי לעם, והייתי לכם לאלהים; וידעתם, כי אני יהוה אלהיכם, המוציא אתכם, מתחת סבלות מצרים. ח והבאתי אתכם, אל-הארץ, אשר נשאתי את-ידי, לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב; ונתתי אתה לכם מורשה, אני יהוה. ט וידבר משה בן, אל-בני ישראל; ולא שמעו, אל-משה, מקצר רוח, ומעבדה קשה. {פ}

י וידבר יהוה, אל-משה לאמר יא בא דבר, אל-פרעה מלך מצרים; וישלח את-בני-ישראל, מארצו.
יב וידבר משה, לפני יהוה לאמר: הן בני-ישראל, לא-שמעו אלי, ואיך ישמעני פרעה, ואני ערל שפתיים. {פ}

יג וידבר יהוה, אל-משה ואל-אהרן, ויצום אל-בני ישראל, ואל-פרעה מלך מצרים--להוציא את-בני-ישראל, מארץ מצרים. {ס}

יד אלה, ראשי בית-אבתם: בני ראובן בכר ישראל, חנוך ופלוא ופלוז וחרון וקרמי--אלה, משפחת ראובן. טו ובני שמעון, ומואל ומימ ויכין וזכר, ושואל, בן-הכנעניתי; אלה, משפחת שמעון. טז ואלה שמות בני-לוי, לתלדתם--גרשון, וקהת ומררי; ושני בני לוי, שבע ושלישים ומאת שנה. יז בני גרשון לבני ושמעי, למשפחתם. יח ובני קהת--עמרם ויצהר, וחקרון ועזיאל; ושני בני קהת, שלש ושלישים ומאת שנה. יט ובני מררי, מחלי ומושי; אלה משפחת הלוי, לתלדתם. כ וישח עמרם את-יוכבד דדתו, לו לאשה, ותלד לו, את-אהרן ואת-משה; ושני בני עמרם, שבע ושלישים ומאת שנה. כא ובני, יצהר--קרח ונפג, וזכרי. כב ובני, עזיאל--מישאל ואלצפון, וסתרי. כג וישח אהרן את-אלישבע בת-עמינדב, אחות נחשון--לו לאשה; ותלד לו, את-נדב ואת-אביהוא, את-אלעזר, ואת-איתמר. כד ובני קרח, אסיר ואלקנה ואביאסף; אלה, משפחת הקרחי. כה ואלעזר בן-אהרן לקח-לו מבנות פוטיאל, לו לאשה, ותלד לו, את-פינחס; אלה, ראשי אבות הלויים--למשפחתם. כו הוא אהרן, ומשה--אשר אמר יהוה, להם, הוציאו את-בני ישראל מארץ מצרים, על-צבאתם. כז הם, המדברים אל-פרעה מלך-מצרים, להוציא את-בני-ישראל, ממצרים; הוא משה, ואהרן. כח ויהי, ביום דבר יהוה אל-משה--בארץ מצרים. {ס}

כט וידבר יהוה אל-משה לאמר, אני יהוה; דבר, אל-פרעה מלך מצרים, את כל-אשר אני, דבר אליך. ל ויאמר משה, לפני יהוה: הן אני, ערל שפתיים, ואיך, ישמע אלי פרעה. {פ}

שמות פרק ז א ויאמר יהוה אל-משה, ראה נתתיך אלהים לפרעה; ואהרן אחיך, יהיה נביאך. ב אתה תדבר, את כל-אשר אצו; ואהרן אחיך ידבר אל-פרעה, ושלח את-בני-ישראל מארצו.
ג ואני אקשה, את-לב פרעה; והרביתי את-אתתי ואת-מופתי, בארץ מצרים...

III. The new unit that begins in chapter 7

Note the key topic & the focus on Egypt!

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, רְאֵה נִתְתִּיף אֱלֹהִים לְפָרְעָה; וְאַהֲרֹן אָחִיךָ, יִהְיֶה נְבִיאֲךָ.

1 And the LORD said unto Moses: 'See, I have set thee in God's stead to Pharaoh; and Aaron thy brother shall be thy prophet.

ב אֵתָּה תְדַבֵּר, אֵת כָּל-אֲשֶׁר אֶצְוֶךָ; וְאַהֲרֹן אָחִיךָ יְדַבֵּר אֶל-פָּרְעָה, וְשִׁלַּח אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצוֹ.

2 Thou shalt speak all that I command thee; and Aaron thy brother shall speak unto Pharaoh, that he let the children of Israel go out of his land.

ג וְאֲנִי אֶקְשֶׁה, אֶת-לֵב פָּרְעָה; וְהִרְבִּיתִי אֶת-אֲתֹתַי וְאֶת-מוֹפְתֵי, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם.

3 And I will harden Pharaoh's heart, and multiply My signs and My wonders in the land of Egypt.

ד וְלֹא-יִשְׁמַע אֲלֵכֶם פָּרְעָה, וְנִתְתִּי אֶת-יָדִי בְּמִצְרַיִם; וְהוֹצֵאתִי אֶת-צְבָאתִי אֶת-עַמִּי בְנֵי-יִשְׂרָאֵל, מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם, בְּשִׁפְטִים, גְּדֹלִים.

4 But Pharaoh will not hearken unto you, and I will lay My hand upon Egypt, and bring forth My hosts, My people the children of Israel, out of the land of Egypt, by great judgments.

ה וַיֵּדְעוּ מִצְרַיִם כִּי-אֲנִי יְהוָה, בְּנִתְתִּי אֶת-יָדִי עַל-מִצְרַיִם; וְהוֹצֵאתִי אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל, מִתּוֹכָם.

5 And the Egyptians shall know that I am the LORD, when I stretch forth My hand upon Egypt, and bring out the children of Israel from among them.'

ו וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה, וְאַהֲרֹן--כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה אֹתָם, בְּכָל-עֲשׂוֹ.

6 And Moses and Aaron did so; as the LORD commanded them, so did they.

ז וּמֹשֶׁה, בֶּן-שְׁמֹנִים שָׁנָה, וְאַהֲרֹן, בֶּן-שָׁלֹשׁ וּשְׁמֹנִים שָׁנָה--בְּדַבְּרָם, אֶל-פָּרְעָה. {פ}

7 And Moses was fourscore years old, and Aaron fourscore and three years old, when they spoke unto Pharaoh. {P}

ח וַיֹּאמֶר יְהוָה, אֶל-מֹשֶׁה וְאֶל-אַהֲרֹן לֵאמֹר.

8 And the LORD spoke unto Moses and unto Aaron, saying:

ט כִּי יְדַבֵּר אֲלֵכֶם פָּרְעָה לֵאמֹר, תִּגְנוּ לָכֶם מוֹפֵת; וְאָמַרְתָּ אֶל-אַהֲרֹן, קַח אֶת-מַטְּךָ וְהִשְׁלַךְ לִפְנֵי-פָרְעָה--יְהִי לְתַנִּין.

9 'When Pharaoh shall speak unto you, saying: Show a wonder for you; then thou shalt say unto Aaron: Take thy rod, and cast it down before Pharaoh, that it become a serpent.'

י וַיָּבֹאוּ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, אֶל-פָּרְעָה, וַיַּעֲשׂוּ כֹן, כַּאֲשֶׁר צִוָּה יְהוָה; וַיִּשְׁלַךְ אַהֲרֹן אֶת-מִטְּהוֹ, לִפְנֵי פָרְעָה וּלְפָנֵי עֲבָדָיו--וַיְהִי לְתַנִּין.

10 And Moses and Aaron went in unto Pharaoh, and they did so, as the LORD had commanded; and Aaron cast down his rod before Pharaoh and before his servants, and it became a serpent.

Discuss how each plague ends - & why!

Also, when does Moshe find out about the next plague!

IV. Note how the unit ends AFTER "choshech" in chapter 11

א וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, עוֹד נֹגַע אֶחָד אָבִיא עַל-פְּרַעֲה וְעַל-
 מִצְרַיִם--אֲחֵרֵי-כֵן, יִשְׁלַח אֶתְכֶם מִזֶּה: כְּשִׁלְחוּ--כָּלָה, גָּרַשׁ יִגְרַשׁ
 אֶתְכֶם מִזֶּה. ב דַּבֵּר-נָא, בְּאָזְנֵי הָעָם; וַיִּשְׁאַלוּ אִישׁ מֵאֵת רֵעֵהוּ,
 וְאִשָּׁה מֵאֵת רְעוּתָהּ, כְּלִי-כֶסֶף, וְכִלְי זָהָב. ג וַיִּתֵּן יְהוָה אֶת-חֵן
 הָעָם, בְּעֵינֵי מִצְרַיִם; גַּם הָאִישׁ מֹשֶׁה, גָּדוֹל מְאֹד בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם,
 בְּעֵינֵי עֲבָדֵי-פְרַעֲה, וּבְעֵינֵי הָעָם. {ס}

ד וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה, כֹּה אָמַר יְהוָה: כַּחֲצַת הַלַּיְלָה, אָנִי יוֹצֵא בְּתוֹךְ מִצְרַיִם. ה וַיִּמַּת
 כָּל-בְּכוֹר, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם--מִבְּכוֹר פְּרַעֲה הַיֹּשֵׁב עַל-כִּסְאוֹ, עַד בְּכוֹר הַשֹּׁפְחָה אֲשֶׁר
 אַחֲרֵי הַרְחִים; וְכָל, בְּכוֹר בְּהֵמָה. ו וְהִיְתָה צְעָקָה גְדֹלָה, בְּכָל-אֶרֶץ מִצְרַיִם, אֲשֶׁר
 כָּמְהוּ לֹא נִהְיְתָה, וְכַמְהוּ לֹא תִסָּף. ז וְלִכְל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, לֹא יִחָרֵץ-כְּלָב לְשׁוֹנוֹ,
 לְמֵאִישׁ, וְעַד-בְּהֵמָה--לְמַעַן, תִּדְעוּן, אֲשֶׁר יִפְלֶה יְהוָה, בֵּין מִצְרַיִם וּבֵין
 יִשְׂרָאֵל. ח וַיִּרְדּוּ כָל-עֲבָדֵי אֱלֹהֵי אֲלֵי וְהִשְׁתַּחֲוּ-לִי לֵאמֹר, צֵא אִתָּה וְכָל-הָעָם
 אֲשֶׁר-בְּרַגְלֶיךָ, וְאֲחֵרֵי-כֵן, אֵצֶא; וַיֵּצֵא מֵעַם-פְּרַעֲה, בְּחָרֵי-אָף. {ס}

ט וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל-מֹשֶׁה, לֹא-יִשְׁמַע אֲלֵיכֶם פְּרַעֲה--לְמַעַן רַבּוֹת
 מוֹפְתַי, בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם. י וּמֹשֶׁה וְאַהֲרֹן, עָשׂוּ אֶת-כָּל-הַמּוֹפְתִים
 הָאֵלֶּה--לְפָנֵי פְרַעֲה; וַיַּחֲזֹק יְהוָה אֶת-לֵב פְּרַעֲה, וְלֹא-
 שָׁלַח אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל מֵאֶרְצוֹ. {ס}

Followed by chapter 12 - Parshat ha'Chodesh!

Note how the focus changes to Am Yisrael

In chapter 6 - neither Egypt or Israel are ready for the Exodus

In chapters 7->11 - God prepares Egypt

In chapter 12:1-28 God prepares Israel [Pesach Mizraim]

V. The last encounter with Pharaoh 10:21->11:8

שמות פרק י

כא ויאמר ה' אל-משה, נטה ידך על-השמים, ויהי חשך, על-ארץ מצרים; וימש, חשך. כב ויט משה את-ידו, על-השמים; ויהי חשך-אפלה בכל-ארץ מצרים, שלשת ימים. כג לא-ראו איש את-אחיו, ולא-קמו איש מתחתיו-- שלשת ימים; ולכל-בני ישראל היה אור במושבתם.

כד ויקרא פרעה אל-משה, ויאמר: לכו עבדו את-ה'--רק צאנכם ובקרכם, יצג: גם-טפכם, ילך עמכם. כה ויאמר משה, גם-אתה תתן בידנו זבחים ועלת; ועשינו, לה' אלהינו. כו וגם-מקננו ילך עמנו, לא תשא פרסה--כי ממנו נקח, לעבד את-ה' אלהינו; ואנחנו לא-נדע, מה-נעבד את-ה', עד-באנו, שמה.

כז ויחזק ה', את-לב פרעה; ולא אבה, לשלחם.

כח ויאמר לו פרעה: לך מעלי השמר לך, אל-תסף ראות פני-כי ביום ראתך פני תמות

כט ויאמר משה: כן דברת: לא-אסף עוד, ראות פניך.

שמות פרק יא

א ויאמר ה' אל-משה, עוד נגע אחד אביא על-פרעה ועל-מצרים--אחרי-כן, ישלח אתכם מזה: כשלחו--כלה, גרש יגרש אתכם מזה. בדבר-נא, באזני העם; וישאלו איש מאת רעהו, ואשה מאת רעותה, כלי-כסף, וכלי זהב. ג ויתן ה' את-חן העם, בעיני מצרים; גם האיש משה, גדול מאד בארץ מצרים, בעיני עבדי-פרעה, ובעיני העם.

ד ויאמר משה: "כה אמר ה': "כחצת הלילה, אני יוצא בתוך

מצרים. ומת כל-בכור, בארץ מצרים--מבכור פרעה הישב על-כסאו, עד

בכור השפחה אשר אחר הרחמים; וכל, בכור בהמה" ז ולכל בני ישראל, לא יחרץ-כלב לשנו, למאיש, ועד-בהמה--למען, תדעו, אשר יפלה ה', בין מצרים ובין

ישראל. ח וירדו כל-עבדיך אלה אלי והשתחו-לי לאמר, צא

אתה וכל-העם אשר-ברגליך, ואחרי-כן, אצא";

ויצא מעם-פרעה, בחרי-אף.

Selected commentators on Shmot chapter 11

IBN EZRA - 11:1

ויאמר ה - היה ראוי שתהיה דבקה בפסוק הזה פרשת "ויאמר משה כה אמר ה

ונכנסה ביניהם פרשת עוד נגע אחד. והטעם: להורות זה שאמר: כה אמר

ה. 'ומתי נאמר לו?'

* וזה נאמר לו במדין עוד. הנה אנכי הורג את בנך בכורך—

* ובבוא מכת בכורים- ציווה מאת השם בהר סיני -

שישאלו איש מאת רעהו...

והנה פירוש ויאמר ה' אל משה עוד נגע אחד—

וכבר אמר השם זה למשה כי רבים ככה.

RASHI:

(ד) ויאמר משה כה אמר ה' בעמדו לפני פרעה נאמרה לו נבואה זו

שהרי משיצא מלפניו לא הוסיף ראות פניו:

RASHBAM:

פסוק א ויאמר ה' אל משה- בעמדו לפני פרעה .

עוד נגע אחד וגו' - 'ואחרי כן השיב משה לפרעה:

כה אמר ה' בחצות הלילה וגו' .

פסוק ט

לא ישמע אליכם פרעה - כלומר: אחר כל מכה ומכה

היה אומר הקב"ה למשה ולאהרן: לא ישמע

אליכם עד לבסוף. ויחזק ה' - בכל פעם ופעם

RAMBAN:

וכן אמרו רבותינו (שמו"ר יח א): קפץ עליו האלוהים, כביכול נכנס בפלטיץ של פרעה בשביל משה שאמר לא אוסיף עוד ראות פניך - שלא ימצא בדאי, ואתה מוצא שלא דבר הקב"ה עם משה בביתו של פרעה אלא אותה שעה, מנין? כצאתי את העיר וגו' (לעיל ט כט),

ועכשיו קפץ הקב"ה ודבר עם משה,

שנאמר עוד נגע אחד וגו'!

[Here Ramban explains why 11:1 is so cryptic]

והנה גם בזה קיצר בסיפורים, כי ה' אמר לו עוד נגע אחד אביא על פרעה, והודיעו הנגע ההוא, ואמר לו כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים,

וכל עניין הפרשה היא (פסוקים ד - ח),

אבל לא רצה הכתוב להאריך באמירה שאמר השם למשה,

כי די במה שספר משה לפרעה כה אמר ה', כמו שפירשתי בארבה (לעיל י ב), ובאו כעניין הזה פרשיות רבות בתורה.

[Here Ramban explains who Moshe is talking to, and when!]

(ד): ויאמר משה כה אמר ה' כחצות הלילה -

אל פרעה אמר כן ואל עבדיו

- כמו שאמר בסוף דבריו (בפסוק ח): וירדו כל עבדיך אלה אלי.

ולא פירש עתה איזה לילה תהיה המכה הזאת,

כי הדבור הזה והאמירה אל פרעה **קודם ראש חדש ניסן היה.**

-וכשיאמר: "כחצות הלילה" -לא יודע איזה לילה הוא.

והנה לא הודיעם משה ליל מכתם,

אבל אמר בחרי אף: "לא אוסיף אני ראות פניך",

אבל אתה תקראני - ועבדיך ישתחוו לי כחצות הלילה -לצאת מארץך.